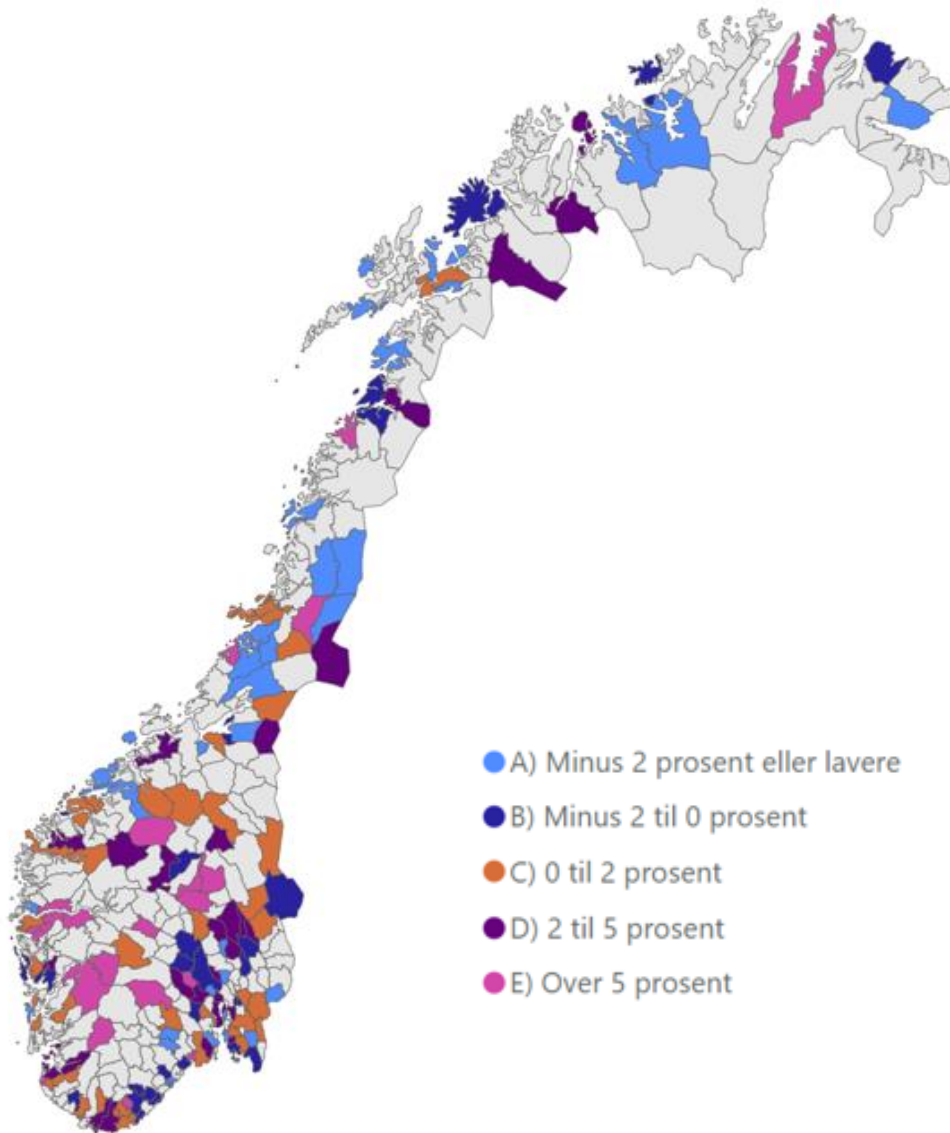

Dato: 26.2.2024

KS REGNSKAPSUNDERSØKELSE REGNSKAPSÅRET 2023

**Svar fra 163 kommuner (utenom Oslo) og
alle fylkeskommunene**

1. Innledning

KS har spurt kommuner og fylkeskommuner om regnskapstall (**kommune- og fylkeskasseregnskap**) for 2023. Innsamlede tall omfatter ikke virksomheter utenfor selve kommunen /fylkeskommunen (f.eks. kommunale foretak og interkommunale selskap). Tallene er følgelig heller ikke fullt ut sammenlignbare med konserntall som bl.a. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) og Statistisk sentralbyrå (SSB) benytter.

Det er mottatt svar fra 163 kommuner med *68,1 prosent av folkemengden utenom Oslo* og alle fylkeskommuner. KS har ikke mottatt tall fra Oslo.

46 prosent av kommunene utenom Oslo har dermed svart på undersøkelsen. Kommunene på Østlandet har høyest svarandel med 53 prosent, mens den er lavest i Nord-Norge med 34 prosent.

Regnskapsundersøkelsen har en overvekt av svar fra større kommuner. 17 av 19 kommuner med over 50 000 innbyggere (89 prosent), har svart på undersøkelsen. Lavest svarprosent er det fra kommunene med under 3 - 5000 innbyggere med 34 prosent.

2. Sammendrag - netto driftsresultat, investeringer og gjeld

2.1 Kommunene utenom Oslo

Netto driftsresultat i 2023 for kommunene i undersøkelsen er på **1,0 prosent** av driftsinntektene (i 2022 hadde disse kommunene et netto driftsresultat på 2,4 prosent, mens alle landets kommuner utenom Oslo hadde 2,6 prosent). KS anslår at netto driftsresultat for **kommunekassene utenom Oslo** i 2023 også vil ende på om lag **1 prosent** av driftsinntektene. Netto driftsresultat på konsernnivå har de fleste år ligget 0,2 prosentpoeng høyere enn resultatet i kommunekassene.

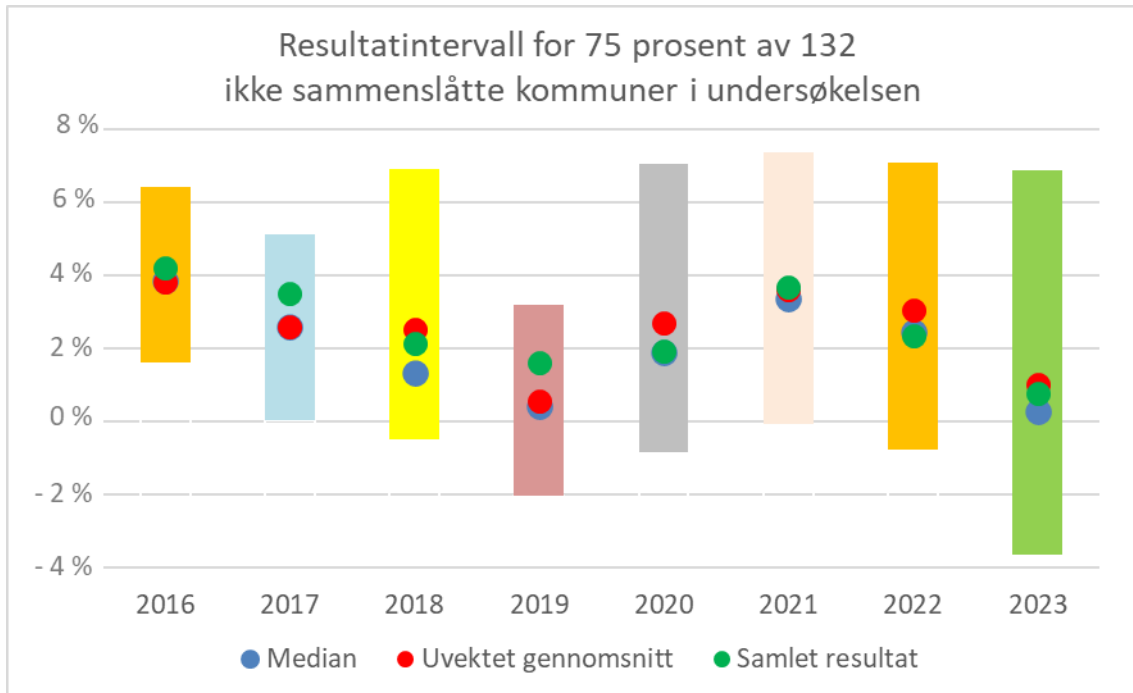
Både 2022 og 2023 har vært kjennetegnet av sterk prisvekst og stigende renter. Samtidig har skatteinntektene blitt høyere enn anslått, og da særlig i 2022. Deler av denne veksten ble også først kjent mot slutten av året. Resultatnivået i 2022 og 2023 og resultatutviklingen fra 2022 til 2023 må ses i lys av dette. Utbytte og avkastning på finansielle investeringer har hatt en positiv effekt på regnskapsresultatet for 2023 sammenlignet med 2022. I 2023 tilsvarende utbytte og avkastning på finansielle investeringer i utvalgskommunene 2 prosent av driftsinntektene, mens de var på 0,5 prosent i 2022. Netto renteutgifter har på den annen side økt fra 1,1 prosent av driftsinntektene i 2022 til 1,9 prosent i 2023.

Regnskapstallene fra 132 kommuner som ikke har vært omfattet av sammenslåinger i perioden 2017 – 2020, viser at spredningen i netto driftsresultat er større i 2023 enn i noe tidligere år. For de 75 prosent¹ av kommunene som har resultat nærmest median er spredningen i resultatene på over 10 prosentpoeng. Dette er en økning med over 2 prosentpoeng fra foregående år, hvor også spredningen var stor. Resultatet i 2023 for mediankommunen i utvalget av de 132 kommunene er lavere enn samlet resultat for disse kommunene. Uvektet gjennomsnitt er samtidig høyere enn det vektete snittet. Dette

---

¹ 132 kommuner som ikke er berørt av kommunesammenslåinger og ligger mellom 12,5 og 87,5 prosentil.

indikerer både at det er noen mindre kommuner som har meget gode resultater i 2023, samtidig som noen større kommuner også bidrar til å trekke opp resultatet.

Figur 1. Netto driftsresultat i ikke sammenslåtte kommuner som har svart på undersøkelsen – spredning

Standardavviket for netto driftsresultat for de 163 kommunene som har svart på undersøkelsen har økt fra 3,6 prosentpoeng i 2020 til 4,6 prosentpoeng i 2023.

163 kommuner i undersøkelsen	2020	2021	2022	2023
Samlet resultat	2,2	4,2	2,4	1,0
Uvektet gjennomsnitt	2,5	3,6	3,0	1,0
Standardavvik	3,6	3,7	4,3	4,6

Tabell 1. Netto driftsresultat for de 163 kommunene som har svart undersøkelsen, prosent

Netto driftsresultat har noen begrensninger som indikator for underliggende utvikling i driftsøkonomien, spesielt når resultatene brytes ned på kommune- eller kommunegruppenivå. Øremerkede tilskudd inntektsføres og inngår i netto driftsresultat i det året de mottas uavhengig av når utgiftene påløper. I tillegg inngår årets «over-/underskudd» på selvkostområdene i netto driftsresultat, selv om dette er resultater som skal tilfalle abonnentene og ikke kommunen. Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fanger i større grad, men ikke fullstendig, opp slike forhold.

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger i utvalgskommunene er på 1,2 prosent i 2023, eller 0,2 prosentpoeng høyere enn netto driftsresultat. I 2022 var forskjellen enda større med 0,4 prosentpoeng. Dette kan tyde på at den reelle styrken i driftsøkonomien er noe bedre enn det netto driftsresultat indikerer.

Utgiftsveksten på tjenesteområdene ekskl. avskrivninger og pensjon.

Brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger i utvalgskommunene økte med nesten 23 mrd. kroner eller 7,9 prosent fra 2022 til 2023, hvorav økte lønnsutgifter utgjorde nesten 11 mrd. kroner tilsvarende 7,4 prosent. Utgiftene til pensjonspremier økte med 9,7 mrd. kroner i 2023 (42 prosent), men denne veksten gir likevel liten resultateffekt da netto inntektsført premieavvik etter amortisering (ekskl. arbeidsgiveravgift) økte med 9,3 mrd. kroner. Samlet sett førte dette til at veksten i sosiale utgifter (5,6 prosent) ble lavere enn veksten i lønnsutgifter.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon økte med 3,3 mrd. kroner (7,3 prosent). Kjøp av tjenester (inkl. driftsavtaler) sto for nesten 40 prosent av denne veksten, men også utgifter til avgifter, gebyrer og lisenser, transport og leie av lokaler og grunn bidro til å trekke opp utgiftsveksten i 2023. Utgiftene til energi ble på den annen side redusert med 0,7 mrd. kroner eller 15 prosent. Kjøp av tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon økte med over 5 mrd. kroner eller 12,5 prosent.

Størst økning i brutto driftsutgifter eks. avskrivninger og pensjon har sosialtjenester, med nesten 29 prosent eller 3,8 mrd. kroner. En stor del av denne veksten har sammenheng med flyktningetilstrømningen som følge av krigen i Ukraina. Kommunale veier er et annet område med betydelig utgiftsvekst fra 2022 til 2023 med 11,3 prosent.

Reduserte strømpriser har bidratt til at kommunal eiendom er området med lavest utgiftsvekst fra 2022 til 2023 med 3,2 prosent. Kommunehelsetjenester er et annet område med beskjeden utgiftsvekst (4,6 prosent), hvilket antas å ha sammenheng med reduserte utgifter til bekjempelse og håndtering av covid-19. Det er samtidig grunn til å merke seg at utgiftene til diagnose, behandling og rehabilitering har en økning på over 1 mrd. kroner (9,7 prosent), og utfordringene i fastlegeordningen kan dermed ha vært en kostnadsdriver også i 2023.

Pleie og omsorg har en vekst i brutto driftsutgifter ekskl. avskrivninger og pensjon på 7,5 prosent, og veksten er sterkest innenfor tjenester i hjemmet med 8,6 prosent. Barnehage har en utgiftsvekst på 7,8 prosent, mens grunnskole har en vekst på 7,6 prosent. Innen grunnskole er veksten trukket opp av voksenopplæring og skolefritidsordningen. Grunnskoleundervisningen (funksjon 202) har en utgiftsvekst på 6,6 prosent.

Økt avkastning på finansplasseringer og utbytte

Kommunene som inngår i KS' regnskapsundersøkelse hadde i 2023 en gevinst på finansielle investeringer på 1,8 mrd. kroner. Dette kan sammenlignes med et tap på 1,3 mrd. kroner i 2022. Forskjellen i avkastningen på finansielle plasseringer mellom 2022 og 2023 er dermed på 3,1 mrd. kroner tilsvarende 1,0 prosent av driftsinntektene. Det er samtidig svært stor variasjon i hvilken grad kommunene har slike plasseringer, og det er 10 kommuner som står for nesten 80 prosent av resultatforbedringen i 2023.

Utbyttene økte med nesten 2 mrd. kroner (68 prosent) fra 2022 til 2023. Selv om det er flere kommuner som har utbytteinntekter enn finansavkastning er det likevel slik at det er 19 av de 163 kommunene i undersøkelsen som har fått 80 prosent av veksten i utbytte.

Både renteutgifter og renteinntekter øker med over 80 prosent i 2023, men siden kommunenes lån utgjør mer enn innskuddene øker netto renteutgifter med 2,8 mrd. kroner i 2023, tilsvarende 0,9 prosent av driftsinntektene. Avdragsutgiftene er på den annen side om lag uendret fra 2022 til 2023, men samtidig øker avskrivningene med om lag 1 mrd. kroner. Dette kan tyde på at kommunene har innbetalt mindre i ekstraordinære avdrag i 2023 enn i 2022.

Samlet sett reduseres netto finansutgifter og avdrag med 2,3 mrd. kroner (17 prosent) fra 2022 til 2023 i de 163 kommunene som inngår i KS' regnskapsundersøkelse.

Investeringer og lånegjeld

Deler av kommunenes investeringer skjer utenfor kommunekassen (f.eks. i kommunale foretak og interkommunale selskaper), og det er derfor vanskelig å bedømme endring i investeringsaktiviteten ut fra de tallene som er hentet inn i regnskapsundersøkelsen. Det kan likevel nevnes at brutto investeringer til kommunene undersøkelsen økte med 10 prosent fra 2022 til 2023, samtidig som investeringsinntektene økte med 17 prosent. Dette gjør at netto investeringer før finanstransaksjoner økte med 2,1 mrd. kroner eller 7,5 prosent fra 2022 til 2023.

Brutto lånegjeld økte med 6,7 prosent eller 22 mrd. kroner. Kommunenes utlån økte med 6,6 mrd. kroner, mens ubrukte lånemidler var uendret. Veksten i netto lånegjeld blir da på nesten 15,5 mrd. kroner eller 6,2 prosent.

Veksten i brutto og netto lånegjeld var litt høyere enn veksten i driftsinntekter, og lånegjelden som andel av driftsinntektene økt noe i 2023. Kommunenes brutto lånegjeld tilsvarte 107 prosent av driftsinntektene i 2023, mens netto lånegjeld utgjorde 81 prosent.

2.2 Fylkeskommunene

Netto driftsresultat er i de foreløpige regnskapene for fylkeskommunene utenom Oslo på **4,2 prosent** av driftsinntektene, en reduksjon på 2,2 prosentpoeng fra 2022. **Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger**, som i stor grad fanger opp periodiseringsproblematikk, endte på **3,9 prosent** av driftsinntektene i 2023, ned fra 5,9 prosent i 2022. Nivået på og utviklingen i fylkeskommunenes driftsresultater, må som for kommunene, i ses i lys av høy prisvekst, økte renter og høyere skatteinntekter (særlig i 2022) enn anslått.

Netto finansutgifter i fylkeskommunene økte med 200 mill. kroner, og avdragene med 350 mill. kroner. Samlet sett innebærer dette en økning i netto finansutgifter og avdrag med nesten 15 prosent fra 2022 til 2023.

Brutto investeringene ble redusert med 2,7 prosent til 21,5 mrd. kroner i 2023 samtidig som investeringsinntektene ble redusert med 9 prosent. Netto investeringsutgifter før finanstransaksjoner økte etter dette med 2 prosent til 12,5 mrd. kroner i 2023.

Brutto lånegjeld økte med 6,2 prosent, og utgjør ved utgangen av 2023 om lag 84 mrd. kroner eller 78 prosent av driftsinntektene. Netto lånegjeld økte med 5,6 prosent og utgjør 74,6 prosent av driftsinntektene.

3. Kommunene utenom Oslo

Hovedtallene for kommunene kan oppsummeres slik:

RESULTATER FRA REGNSKAPSUNDERSØKELSEN 2023

Kommuner uten Oslo

<i>Antall kommuner med svar:</i>		163		<i>Andel folketall (ekskl Oslo):</i>		68,1 %	
Hovedtall mill.kr	År 2022	År 2023	Endring i pst				
Driftsinntekter	312 110,6	328 492,3	5,2 %				
Driftsutgifter	305 646,2	329 429,2	7,8 %				
Brutto driftsresultat (inkl sosial utlån og næringslån)	6 464,4	-936,8					
Prosent av driftsinntekter	2,1 %	-0,3 %					
Renteinntekter inkl utbytte og netto gevinst omløpsm	4 964,1	12 898,9	159,8 %				
Renteutgifter	6 908,4	12 543,0	81,6 %				
Avdragsutgifter	11 846,4	11 835,1	-0,1 %				
Netto finansutgifter og avdrag	13 790,7	11 479,2	-16,8 %				
Prosent av driftsinntekter	4,4 %	3,5 %					
Motpost avskrivninger	14 941,9	15 839,2	6,0 %				
Netto driftsresultat	7 615,6	3 423,1					
Prosent av driftsinntekter	2,4 %	1,0 %					
Netto bundne fondsavsetninger	1 118,8	539,6					
Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger	8 734,4	3 962,8					
Prosent av driftsinntekter	2,8 %	1,2 %					
Merforbruk til inndekning senere år	35,9	-184,3					
Prosent av driftsinntekter	0,0 %	-0,1 %					
Brutto investeringer	40 044,0	44 098,4	10,1 %				
Prosent av driftsinntekter	12,8 %	13,4 %					
Investeringsinntekter	11 491,1	13 407,3	16,7 %				
Netto investeringer	28 552,9	30 691,1	7,5 %				
Brutto lånegjeld	330 299,7	352 397,0	6,7 %				
Netto lånegjeld (fratrasket utlån og ubrukte lånemidler)	251 058,3	266 538,0	6,2 %				
Netto lånegjeld i pst av driftsinntekter	80,4 %	81,1 %					
Underskudd før lån	-9 090,9	-15 432,8					
Prosent av driftsinntekter	-2,9 %	-4,7 %					

Tabell 2: Sammendrag regnskapstall 163 kommuner

3.1 Brutto driftsresultat

Driftsinntektene i kommunene i undersøkelsen økte med 5,2 prosent (16,4 mrd. kroner) fra 2022 til 2023. Rammetilskuddet til kommunene i regnskapsundersøkelsen økte med 19 mrd. kroner i 2023, samtidig som inntektene fra inntekts-, formues- og naturressursskatt ble redusert med nesten 6 mrd. kroner. Samlet vekst i skatt og rammetilskudd er dermed på 13 mrd. kroner og utgjør over 80 prosent av samlet inntektsvekst.

Driftsutgiftene i kommunene i undersøkelsen økte med 7,8 prosent i 2023, og brutto driftsresultat endte på **minus 0,3 prosent av driftsinntektene**. Dette er en nedgang på 2,4 prosentpoeng fra 2022.

Lønnsutgiftene økte med nesten 11 mrd. kroner (7,4 prosent) i 2023. Utgiftene til pensjonspremier økte med 9,7 mrd. kroner (42 prosent) samtidig som bruken av premiefond til betaling av pensjonspremier ble redusert med 200 mill. kroner. Samlet sett økte innbetalinger av pensjonspremier som belaster kommunenes likviditet økt fra 18 mrd. kroner i 2022 til 28 mrd. kroner i 2023. Denne økningen i innbetalte pensjonspremier påvirker likevel i liten grad kommunenes resultatregnskap da det i 2023 ble inntektsført 9,3 mrd. kroner mer i netto premieavvik etter amortisering (ekskl. arbeidsgiveravgift) enn i 2022. Dette førte også til at veksten i sosiale utgifter (5,6 prosent) ble lavere enn veksten i lønnsutgiftene.

I løpet av de siste to årene har de 163 kommunene i regnskapsundersøkelsen netto inntektsført 14,3 mrd. kroner i premieavvik i sine resultatregnskap. Akkumulert premieavvik i balansen som skal amortiseres i løpet av de kommende sju årene er økt med tilsvarende beløp.

Premieavvik:	År 2022	År 2023	Endring i pst
Årets premieavvik, funksjon 170	-7 028,9	-17 648,5	151,1 %
Amortisering, funksjon 171	5 124,6	5 259,9	2,6 %
Netto	-1 904,2	-12 388,5	550,6 %
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>-0,6 %</i>	<i>-3,8 %</i>	

Tabell 3: Premieavvik 163 kommuner

Avskrivningene i utvalgskommunene utgjør 15,8 mrd. kroner i 2023; en vekst siste år på 6,0 prosent fra foregående år. Til sammenlikning utgjør betalte avdrag i driftsregnskapet for de samme kommunene 11,8 mrd. kroner.

3.2 Eksterne finansielle utgifter og inntekter (renter og avdrag mm.)

Samlede **netto finansutgifter og avdrag** i utvalgskommunene i 2023 er på 11,5 mrd. kroner, dvs. en nedgang på 2,3 mill. kroner fra 2022. Som andel av driftsinntektene utgjør netto finansutgifter og avdrag **3,5 prosent** av driftsinntektene i 2023; en nedgang på 0,9 prosentpoeng fra 2022.

Finans: (mill kr)	År 2022	År 2023	Endring i pst
Renteinntekter, art 900	-3 363,7	-6 168,3	83,4 %
Utbytte/eieruttak, art 905	-2 920,4	-4 908,7	68,1 %
Netto gevinst finansielle omløpsmidler, art 909, 509	1 320,1	-1 821,9	-238,0 %
Renteutgifter, art 500	6 908,4	12 543,0	81,6 %
Netto finansutgifter	1 944,3	-355,9	
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>0,6 %</i>	<i>-0,1 %</i>	
Avdrag	11 846,4	11 835,1	-0,1 %
Netto finansutgifter og avdrag	13 790,7	11 479,2	-16,8 %
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>4,4 %</i>	<i>3,5 %</i>	

Tabell 4: Netto finans og avdrag 163 kommuner

Netto finansutgifter (før avdrag) ble i kommunene i regnskapsundersøkelsen redusert med 2,3 mrd. kroner i 2023. Dette skyldes i første rekke at kommunene har gått fra å ha negativ

avkastning på sine finansielle investeringer i 2022 til en positiv avkastning på 1,8 mrd. kroner i 2023 og at kommunene har fått økte utbytteinntekter med 2,0 mrd. kroner. På den annen side har det økte rentenivået ført til at netto renteutgifter (renteinntekter minus renteutgifter) har økt til 2,8 mrd. kroner til 6,4 mrd. kroner. Netto renteutgifter i 2023 tilsvarer 1,9 prosent av driftsinntektene, hvilket er en økning med 0,8 prosentpoeng fra foregående år.

Avdragsutgiftene har tilnærmet vært uendret, og utgjør 4,3 prosent av gjennomsnittlig lånegjeld fratrukket utlån i 2023. Dette indikerer en gjennomsnittlig nedbetalingstid på lånene på om lag 23 år. Avskrivningene har imidlertid økt med 6 prosent (900 mill. kroner), og dette kan indikere at kommunene har betalt mindre i ekstraordinære avdrag i 2023 sammenlignet med 2022.

3.3 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for kommunene i undersøkelsen er på **1,0 prosent** i 2023 (2,4 prosent for de samme kommunene og 2,6 prosent for alle kommunene i 2022). **Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger**, som bl.a. fanger opp periodisering av øremerkede tilskudd og selvkostinntekter, er på **1,2 prosent** av driftsinntektene eller **0,2 prosentpoeng** høyere enn netto driftsresultat. I 2022 var forskjellen mellom disse resultatene på 0,4 prosentpoeng. Høyere netto driftsresultater etter netto avsetninger til bundne fond enn netto driftsresultat kan indikere at den reelle balansen i driftsøkonomien er noe bedre enn det netto driftsresultat indikerer.

Det er i 2023 netto inntektsført 500 mill. kroner av tidligere års bundne fondsavsetninger. Inntektsføringen antas bl.a. å ha sammenheng med at tidligere ubrukte øremerkede statstilskudd har vært brukt til finansiering av driftsutgifter i 2023. Innenfor VAR-området er det høyere avsetninger enn bruk av bundne fond i 2023, og det tyder på at renteøkningene ikke har ført til uforutsette underskudd i disse tjenestene.

Uansett hvilket resultatbegrep som benyttes er det en svekking av resultatet fra 2022 til 2023. I tillegg har god avkastning på finansielle investeringer og økte utbytter bidratt til å dempe nedgangen i resultatet. I noen grad har nok også høyere skatteinntekter enn anslått bidratt til å dempe resultatnedgangen, selv om disse merinntektene var betydelig mindre enn i 2021 og 2022.

Spredningen i netto driftsresultat mellom kommunene er i 2023 meget stor, fra minus 9,3 prosent av driftsinntektene i kommunen med svakest resultat til 20,8 prosent i kommunen med høyest resultat. Av kommunene som har svart på undersøkelsen er det 132 kommuner som ikke har vært berørt av kommunesammenslåinger de siste årene. For 75 prosent av disse 132 kommunene² er det en spredning i netto driftsresultater med over 10 prosentpoeng, hvilket er den klart høyeste spredningen disse kommunene har hatt i perioden 2016 - 2023. En annen indikator på økt spredning mellom kommunene er standardavviket for netto driftsresultat for de 163 kommunene i undersøkelsen som er økt fra 3,6 prosentpoeng i 2020 til 4,6 prosentpoeng i 2023.

---

² 132 ikke sammenslåtte kommuner og ligger mellom 12,5 og 87,5 prosentil.

I undersøkelsen er det kommunene med under 3 000 innbyggere som har det høyeste netto driftsresultatet etter netto bundne fondsavsetninger med 2,7 prosent. Svakest resultat har kommunene med 5 – 10 000 innbyggere med 0 prosent. Ser man på resultatet i mediankommunen i de ulike kommunegruppene varierer dette fra minus 0,5 prosent i kommunene med 20 – 50 000 innbyggere til 1,8 prosent i kommunene med over 50 000 innbyggere. At medianresultatene i flere av kommunegruppene ligger under gruppens samlede resultat er en indikasjon på at resultatet i kommunegruppen trekkes opp av gode resultater i enkeltkommuner.

36 prosent av kommunene (59 kommuner) har et netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger som er høyere enn måltallet for netto driftsresultat i kommunene samlet sett over tid (1,75 prosent av driftsinntektene). Til sammenligning var det 66 prosent av kommunene som lå over dette måltallet i 2022. 119 kommuner (73 prosent) har svakere netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger i 2023 enn i 2022. Av kommunene i undersøkelsen er det videre 39 prosent som har en svekkelse i dette resultat på mer enn 3 prosentpoeng, mens det er 9 prosent som har en forbedring på 3 prosentpoeng eller mer.

71 av de 163 kommunene i undersøkelsen (44 prosent) har negativt netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger i 2023 mot 27 kommuner i 2022 (17 prosent). Høyest andel kommuner med negativt netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger finner man i kommunene med 20 - 50 000 innbyggere med 60 prosent. Kommunene med over 50 000 innbyggere har lavest andel kommuner med negativt resultat med 24 prosent. Alle kommunegrupper har økning i andelen kommuner med negativt netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fra 2022 til 2023.

	Andel kommuner med negativt netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger	
	2023	2022
Kommuner med under 3 000 innbyggere	36 %	15 %
Kommuner med 3 - 5 000 innbyggere	40 %	20 %
Kommuner med 5 - 10 000 innbyggere	49 %	17 %
Kommuner med 10 - 20 000 innbyggere	50 %	21 %
Kommuner med 20 - 50 000 innbyggere	60 %	16 %
Kommuner med over 50 000 innbyggere	24 %	12 %
Sum	44 %	17 %

Tabell 5 – Andel kommuner med negativt netto driftsresultat

10 kommuner (6 prosent) går fra negativt netto driftsresultat etter netto bundne avsetninger i 2022 til positivt resultat i 2023, mens det er 54 kommuner (33 prosent) som går den motsatte veien. 17 kommuner har negativt netto driftsresultat etter bundne fondsavsetninger både i 2022 og 2023.

Etter landsdel er det kommunene i Nord-Norge som har svakest netto driftsresultat med minus 1,5 prosent av driftsinntektene i 2023. Best resultat har kommunene i Agder/Rogaland med 2,3 prosent. Tas det hensyn til netto avsetning til bundne fond er det

fortsatt kommunene i Agder/Rogaland som har best resultat med 2,6 prosent og kommunene i Nord-Norge som har svakest resultat med minus 1,3 prosent.

Kommunene med de høyeste utgiftskorrigerede frie inntektene³ (over 101 prosent av landssnittet) har de beste netto driftsresultatene etter netto avsetning til bundne fond i 2022 med 2,2 prosent av driftsinntektene. Svakest resultat har kommunene med utgiftskorrigerede frie inntekter mellom 95,4 og 97,0 prosent av landssnittet med 0,2 prosent. For de øvrige kommunegruppene sortert etter utgiftskorrigerede frie inntekter varierer resultatet fra 0,6 prosent til 1,9 prosent.

11 kommuner har i 2023 et merforbruk som fremføres til inndekning i senere år (regnskapsmessig merforbruk) og til sammen utgjør dette 184 mill. kroner. Til sammenligning var det 3 av kommunene i undersøkelsen som hadde et merforbruk i 2022 (36 mill. kroner).

3.4 Investeringer og gjeld

Investeringene varierer mye fra år til år for enkeltkommuner, og i tillegg skjer en del av investeringene utenfor kommunekassen (f.eks. i kommunale foretak og interkommunale selskaper). Det er derfor vanskelig å bedømme endring i investeringsaktiviteten ut fra de tallene som er hentet inn i undersøkelsen, og de bør derfor kun ses som en indikasjon på utviklingen.

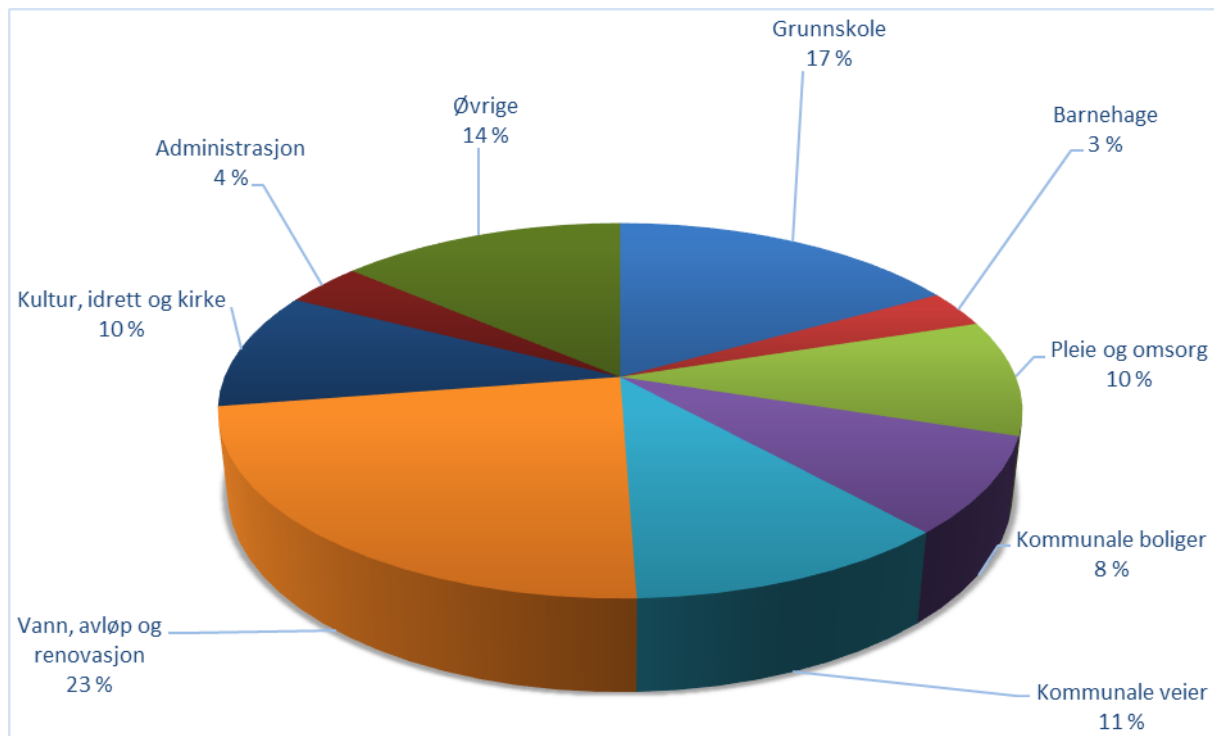
Brutto investeringer i kommunene i undersøkelsen utgjorde 44,1 mrd. kroner i 2023, hvilket tilsvarer en økning på om lag 4,1 mrd. kroner eller 10 prosent fra foregående år. Investeringsinntektene økte samtidig med 1,9 mrd. kroner (17 prosent), og økningen i netto investeringsutgifter blir dermed med 2,1 mrd. kroner eller om lag 7,5 prosent.

Underskudd før lån i utvalgte kommunene, som kan avledes av regnskapstallene fra kommunene, økte med 6,3 mrd. kroner til 15,4 mrd. kroner i 2023. Underskudd før lån i 2023 tilsvarer 4,7 prosent av driftsinntektene.

Detaljerte regnskapstall viser at 40 prosent av investeringene i 2023 har skjedd innen selvkosttjenestene vann, avløp og renovasjon og grunnskole. Kommunale veier, pleie og omsorg samt kultur, idrett og kirke er andre områder med betydelig investeringsaktivitet i 2023.

---

³ inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter i 2022

Figur 2 – Investeringer fordelt på område

Brutto lånegjeld i utvalgs kommunene er på 352 mrd. kroner, en økning på 22 mrd. kroner eller 6,7 prosent fra foregående år. Summeres veksten i bruttogjeld for kommunene i regnskapsundersøkelsen og fylkeskommunene er brutto gjeldsvekst på 6,6 prosent. Kredittindikatoren som SSB publiserer viser en sesongjustert gjeldsvekst for kommuneforvaltningen (kommuner og fylkeskommuner) i 2023 på 7,9 prosent.

3.5 Disposisjonsfond

Disposisjonsfondene (fratrullet merforbruk til inndekning i senere år) er i utvalgs kommunene på i overkant av 42 mrd. kroner i 2023, hvilket tilsvarer 12,8 prosent av driftsinntektene eller om lag kroner 12 900 kroner per innbygger. Dette kan sammenlignes med disposisjonsfondene i foregående års regnskap som var på i underkant av 43 mrd. kroner eller 13,8 prosent av driftsinntektene.

9 av kommunene i undersøkelsen har negativt eller 0 i disposisjonsfond (inkludert merforbruk til inndekning i senere år), mens 18 kommuner (11 prosent) har disposisjonsfond på mellom 0 og 5 prosent av driftsinntektene. I motsatt ende er det 19 prosent av kommunene (31 kommuner) som har disposisjonsfond på 20 prosent av driftsinntektene eller mer.

Det er kommunene i Nord-Norge som har lavest disposisjonsfond som andel av driftsinntektene med 7,7 prosent. Kommunene på Østlandet har størst disposisjonsfond med 13,9 prosent av inntektene.

Gruppert etter utgiftskorrigerede frie inntekter (inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftsinntekter) er det kommunene med slike inntekter på over 101,0 prosent av

landsnittet som har de høyeste disposisjonsfondene med 18,5 prosent av driftsinntektene. Laveste disposisjonsfond har kommunene med utgiftskorrigerede frie inntekter på 95,4 til 97,0 prosent av landsnittet med 9,3 prosent.

4. Fylkeskommunene utenom Oslo

Hovedtallene for fylkeskommunene kan oppsummeres slik:

RESULTATER FRA REGNSKAPSUNDERSØKELSEN 2023

Fylkeskommuner (uten Oslo)

Antall fylkeskommuner med svar:		10 Andel folketall (ekskl Oslo):		100,0 %
Hovedtall mill.kr	År 2022	År 2023	Endring i pst	
Driftsinntekter	102 548,1	107 599,5	4,9 %	
Driftsutgifter	98 352,4	105 640,8	7,4 %	
Brutto driftsresultat (inkl sosial utlån og næringslån)	4 195,7	1 958,7		
Prosent av driftsinntekter	4,1 %	1,8 %		
Renteinntekter inkl utbytte og netto gevinst omløpsm	1 518,5	2 718,4	79,0 %	
Renteutgifter	1 686,3	3 091,6	83,3 %	
Avdragsutgifter	3 621,9	3 974,9	9,7 %	
Netto eksterne finansutgifter	3 789,7	4 348,1	14,7 %	
Prosent av driftsinntekter	3,7 %	4,0 %		
Motpost avskrivninger	6 146,9	6 870,7	11,8 %	
Netto driftsresultat	6 552,9	4 481,3		
Prosent av driftsinntekter	6,4 %	4,2 %		
Netto bundne fondsavsetninger	-472,1	-237,2		
Netto driftsresultat etter bundne fondsavsetninger	6 080,8	4 244,0		
Prosent av driftsinntekter	5,9 %	3,9 %		
Fremført til indekning i senere år (merbruk)	-	-		
Prosent av driftsinntekter	0,0 %	0,0 %		
Brutto investeringer	22 094,3	21 490,1	-2,7 %	
Prosent av driftsinntekter	21,5 %	20,0 %		
Investeringsinntekter	9 801,6	8 946,3	-8,7 %	
Netto investeringer	12 292,8	12 543,9	2,0 %	
Brutto lånegjeld	79 039,2	83 906,3	6,2 %	
Netto lånegjeld (fratrullet utlån og ubrukte lånemidl	76 001,9	80 237,6	5,6 %	
	74,1 %	74,6 %		
Underskudd før lån	-2 117,9	-4 087,7		
Prosent av driftsinntekter	-2,1 %	-3,8 %		

Tabell 6: Sammendrag regnskapstall fylkeskommuner

4.1 Brutto driftsresultat

Driftsinntektene og driftsutgiftene økte med henholdsvis 4,9 og 7,4 prosent. Brutto driftsresultat som andel av driftsinntektene er som følge av dette redusert fra 4,1 prosent i 2022 til 1,8 prosent i 2023. Den svekkede driftsmarginen antas i første rekke å ha sammenheng med sterkere prisvekst enn opprinnelig anslått.

Pensjonspremiene for fylkeskommunene økte med 1,8 mrd. kroner eller 52 prosent i 2023. I tillegg ble bruk av premiefond til betaling av pensjonspremier redusert med 0,1 mrd. kroner, pensjonspremier som belaster fylkeskommunenes likviditet økte dermed med 1,9 mrd. kroner i 2023. Til tross for dette fikk fylkeskommunene likevel en reduksjon i pensjonskostnadene. Dette har sammenheng med at netto inntektsføring av premieavvik ekskl. arbeidsgiveravgift økte med 1,9 mrd. kroner samtidig som amortiseringen av tidligere års premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift ble redusert med 300 mill. kroner.

Netto premieavvik inkl. arbeidsgiveravgift i fylkeskommunenes regnskaper kan oppsummeres slik:

Premieavvik:	År 2022	År 2023	Endring i pst
Årets premieavvik, funksjon 470	-556,3	-2 724,6	389,8 %
Amortisering, funksjon 471	1 006,0	681,5	-32,3 %
Netto	449,7	-2 043,1	-554,3 %
<i>Andel av driftsinntekter</i>	<i>0,4 %</i>	<i>-1,9 %</i>	

Tabell 7: Premieavvik fylkeskommuner

Avskrivningene i fylkeskommunene utgjør om lag 6,9 mrd. kroner i 2023; en vekst siste år på nær 12 prosent. Til sammenlikning utgjør betalte avdrag i driftsregnskapet om lag 4,0 mrd. kroner.

4.2 Eksterne finansutgifter og finansinntekter

Samlede netto finansutgifter og avdrag i fylkeskommunene har økt med 550 mill. kroner eller 15 prosent i 2023, og netto finansutgiftene og avdrag som andel av driftsinntektene er som følge av dette økt fra 3,7 prosent i 2022 til 4,0 prosent i 2023.

Fylkeskommunenes renteutgifter økte med 1,4 mrd. kroner i 2023, mens renteinntektene økte med 1,1 mrd. kroner. Økningen i netto finansutgifter er likevel 100 mill. kroner lavere enn økningen i netto renteutgifter, og i hovedsak har dette sammenheng med økt avkastning på finansielle plasseringer.

Avdragene (netto) økte med om lag 350 mill. kroner eller nesten 10 prosent, og utgjør 5,0 prosent av gjennomsnittlig lånegjeld fratrukket utlån i 2023. Dette indikerer en gjennomsnittlig nedbetalingstid på lånene på om lag 20 år.

4.3 Netto driftsresultat

Netto driftsresultat for fylkeskommunene ble redusert til **4,2 prosent av driftsinntektene** i 2022 (6,4 prosent i 2022). Periodisering av øremerkede statstilskudd etc. for å sikre finansiering av utgiftene når disse påløper blir håndtert gjennom avsetning og bruk av

bundne driftsfond. I 2023 utgjør disse avsetningene netto 240 mill. kroner, mens de i 2022 utgjorde 470 mill. kroner. **Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger** er dermed på **3,9 prosent** i 2023; en nedgang fra 5,9 prosent i 2022.

Det er betydelig variasjon i resultatene mellom fylkeskommunene. Svakest netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger har Møre og Romsdal med 0,8 prosent og Trøndelag med 0,9 prosent av driftsinntektene. Best resultat har Agder med 7,5 prosent og Rogaland med 6,2 prosent. I de øvrige fylkeskommunene varierer resultatet mellom 2,6 og 6,0 prosent.

Ingen av fylkeskommunene har merforbruk som er framført til inndekning i senere år (regnskapsmessig merforbruk) i 2023.

4.4 Investeringer og lånegjeld

Brutto investeringsutgifter er redusert med 0,6 mrd. kroner til 21,5 mrd. kroner i 2023, det vil si med 2,7 prosent. Det er stor variasjon mellom fylkeskommunene, fra en nedgang i investeringene med 26 prosent i Trøndelag.

Investeringsinntektene reduseres mer enn investeringsutgiftene, nærmere bestemt med 850 mill. kroner til 8,9 mrd. kroner. Fylkeskommunenes netto investeringsutgifter i 2023 blir etter dette på 12,5 mrd. kroner, en økning på 2,0 prosent fra foregående år.

Brutto lånegjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) økte med 4,9 mrd. kroner (6,2 prosent) til 83,9 mrd. kroner i 2023. Netto lånegjeld økte med 5,6 prosent til 80,2 mrd. kroner, hvilket tilsvarer 74,6 prosent av driftsinntektene (74,1 prosent i 2022).

4.5 Disposisjonsfond

Disposisjonsfondene⁴ i fylkeskommunene er til sammen på 16,4 mrd. kroner i 2023, hvilket er på samme nivå som foregående år. Fylkeskommunenes disposisjonsfond tilsvarer 15,2 prosent av driftsinntektene (16,0 prosent i 2022).

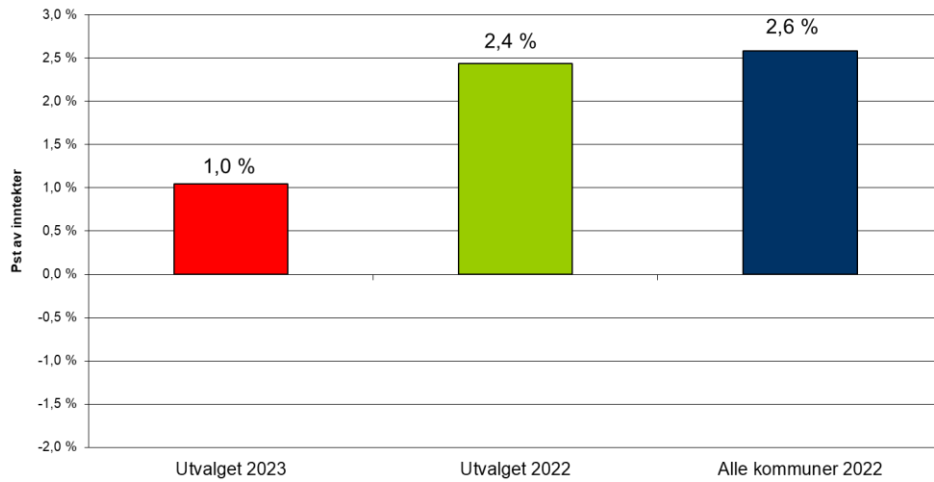
---

⁴ Ingen av fylkeskommunene har verken i 2022 eller 2023 merforbruk framført for inndekning i senere år

Vedlegg: Figurer og tabeller

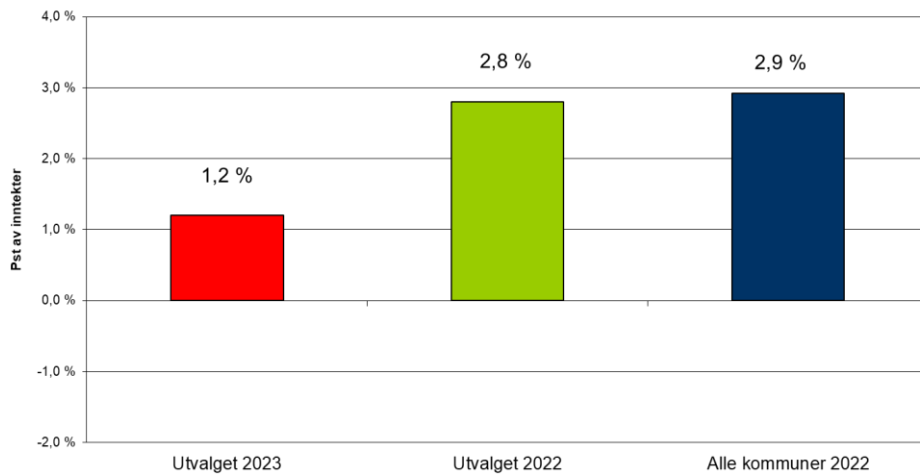
163 av 355 kommuner,
68,1 % av folketallet utenom Oslo

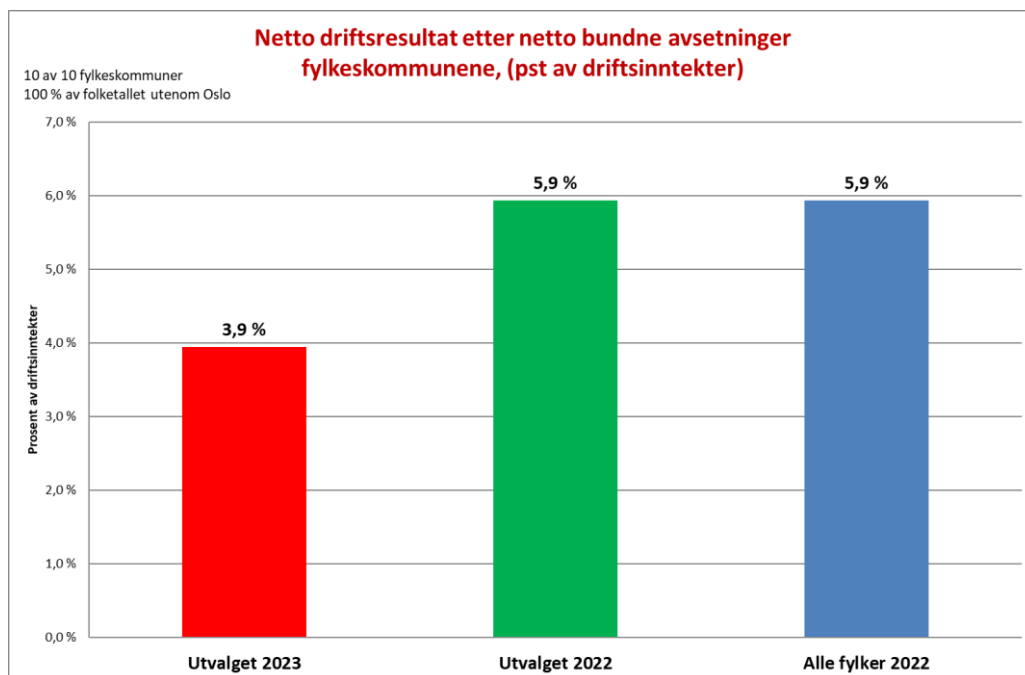
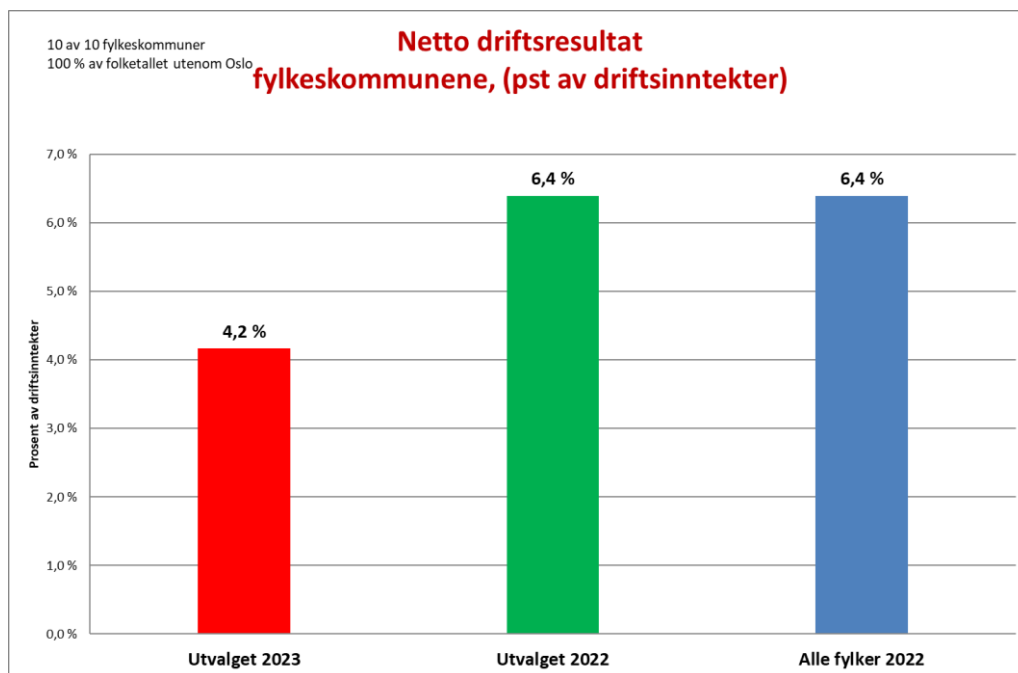
**Netto driftsresultat for kommuner uten Oslo
(pst av driftsinntekter)**

163 av 355 kommuner,
68,1 % av folketallet utenom Oslo

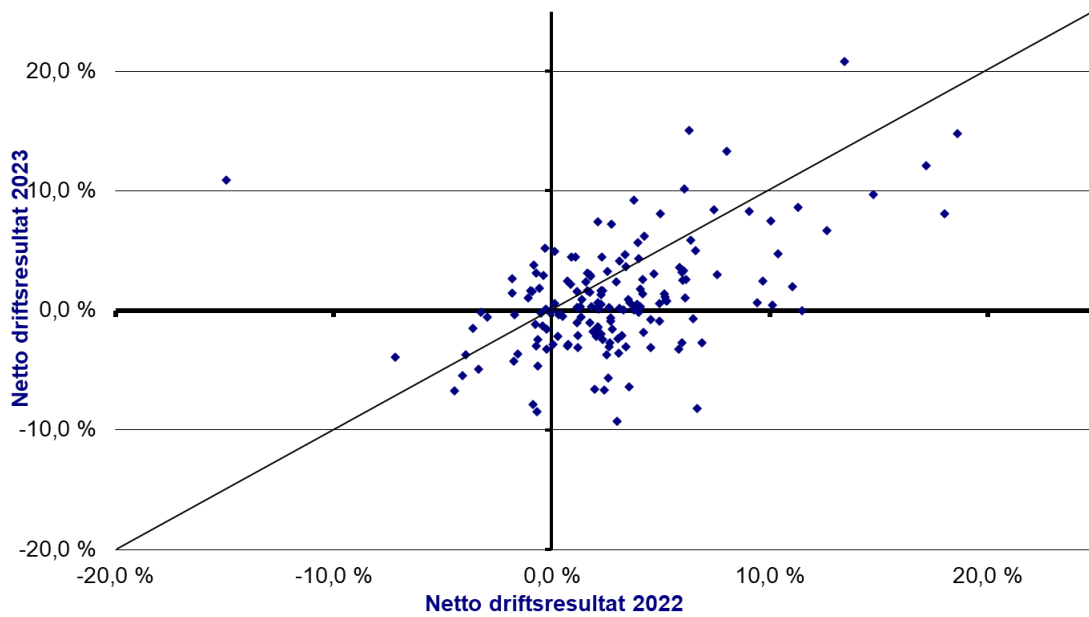
**Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger for kommuner
uten Oslo (pst av driftsinntekter)**

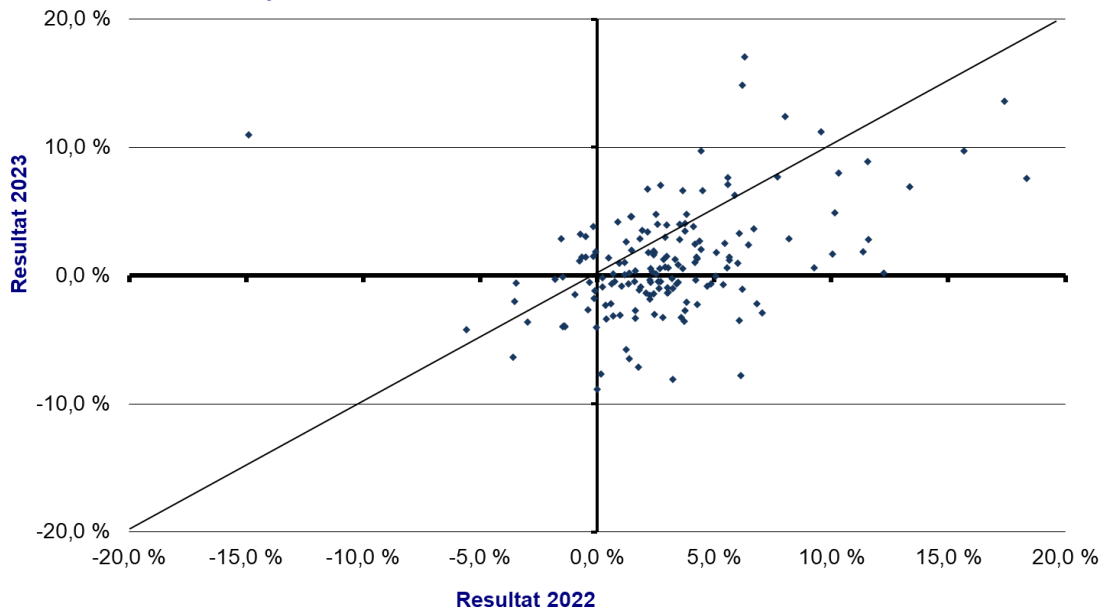

**Netto driftsresultat i 2022 og 2023 i pst av inntekter.
Tall for 163 kommuner uten Oslo**

**Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger i 2022 og 2023
i pst av inntekter. Tall for 163 kommuner utenom Oslo**

Netto driftsresultat fordelt etter innbyggertall

	År 2022		År 2023
	Alle kommuner utenom Oslo	Utvalget	Netto driftsres for utvalget
Kommuner 0 - 3000 innb	4,4 %	5,3 %	2,6 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	3,5 %	1,5 %	2,5 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	2,2 %	2,3 %	-0,2 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	2,3 %	2,3 %	0,2 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	2,0 %	1,2 %	0,4 %
Kommuner over 50000 innb	2,8 %	2,9 %	1,5 %
Alle	2,6 %	2,4 %	1,0 %

Netto driftsresultat 2023 etter kommunestørrelse

	Samlet resultat	Median	Uvektet gjennomsnitt
Kommuner 0 - 3000 innb	2,6 %	0,9 %	2,2 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	2,5 %	1,4 %	2,2 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	-0,2 %	0,1 %	-0,2 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	0,2 %	0,1 %	0,1 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	0,4 %	-0,4 %	0,4 %
Kommuner over 50000 innb	1,5 %	1,5 %	1,3 %
Sum alle kommuner utenom Oslo	1,0 %	0,5 %	1,0 %

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fordelt etter innbyggertall

	År 2022		År 2023
	Alle kommuner utenom Oslo	Utvalget	Utvalget
Kommuner 0 - 3000 innb	4,6 %	5,4 %	2,7 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	3,5 %	1,2 %	2,1 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	2,6 %	2,8 %	0,0 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	2,6 %	2,7 %	0,5 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	2,3 %	1,6 %	0,4 %
Kommuner over 50000 innb	3,2 %	3,2 %	1,8 %
Alle	2,9 %	2,8 %	1,2 %

Netto driftsresultat 2023 etter netto bundne fondsavsetninger

Kommunene sortert etter kommunestørrelse

	Samlet resultat	Median	Uvektet gjennomsnitt
Kommuner 0 - 3000 innb	2,7 %	1,5 %	2,4 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	2,1 %	1,4 %	1,9 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	0,0 %	0,3 %	0,0 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	0,5 %	-0,2 %	0,4 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	0,4 %	-0,5 %	0,4 %
Kommuner over 50000 innb	1,8 %	1,8 %	1,5 %
Sum alle kommuner utenom Oslo	1,2 %	0,6 %	1,1 %

Netto driftsresultat fordelt etter landsdeler

	År 2022		År 2023
	Alle kommuner utenom Oslo		Utvalget
		Utvalget	Utvalget
Østlandet	2,3 %	2,2 %	1,3 %
Agder/Rogaland	3,3 %	2,6 %	2,3 %
Vestland/Møre og Romsdal	2,7 %	2,8 %	0,6 %
Trøndelag	2,2 %	2,2 %	0,4 %
N-Norge	2,7 %	3,3 %	-1,5 %
I alt	2,6 %	2,4 %	1,0 %

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fordelt etter landsdeler

	År 2022		År 2023
	Alle kommuner utenom Oslo		Utvalget
		Utvalget	Utvalget
Østlandet	2,7 %	2,5 %	1,4 %
Agder/Rogaland	3,4 %	2,8 %	2,6 %
Vestland/Møre og Romsdal	3,1 %	3,3 %	0,7 %
Trøndelag	2,5 %	2,4 %	0,5 %
N-Norge	3,2 %	3,7 %	-1,3 %
I alt	2,9 %	2,8 %	1,2 %

Netto driftsresultat fordelt etter korrigerte frie inntekter (2022) inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter

Korrigerte frie inntekter	År 2022		År 2023
	Alle kommuner utenom Oslo		Utvalget
		Utvalget	Utvalget
93,7 eller lavere	2,3 %	2,3 %	0,8 %
93,7 - 95,35	2,5 %	1,6 %	0,2 %
95,36 - 97,00	1,4 %	1,5 %	0,3 %
97,01 - 99,10	1,8 %	2,1 %	1,7 %
99,11 - 101,00	2,6 %	3,2 %	1,1 %
Over 101,00	4,1 %	4,5 %	2,1 %
I alt	2,6 %	2,4 %	1,0 %

Netto driftsresultat etter netto bundne fondsavsetninger fordelt etter korrigerte frie inntekter (2022) inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter

Korrigerte frie inntekter	År 2022		År 2023
	Alle kommuner utenom Oslo		Utvalget
		Utvalget	Utvalget
93,7 eller lavere	2,6 %	2,8 %	0,8 %
93,7 - 95,35	2,8 %	2,1 %	0,6 %
95,36 - 97,00	1,8 %	1,8 %	0,2 %
97,01 - 99,10	2,2 %	2,6 %	1,9 %
99,11 - 101,00	3,1 %	3,4 %	1,5 %
Over 101,00	4,3 %	4,6 %	2,2 %
I alt	2,9 %	2,8 %	1,2 %

Netto driftsresultat etter KOSTRA-grupper:

	År 2022			År 2023	
	Antall	Alle	Utvalget	Utvalget	Antall
Kostragruppe 1	39	0,7 %	1,5 %	-0,1 %	20
Kostragruppe 2	18	1,3 %	3,3 %	-0,3 %	9
Kostragruppe 3	9	5,3 %	3,5 %	-0,5 %	3
Kostragruppe 4	39	1,6 %	2,9 %	0,5 %	16
Kostragruppe 5	33	1,7 %	2,9 %	0,6 %	10
Kostragruppe 6	28	3,8 %	3,6 %	4,8 %	10
Kostragruppe 7	38	1,8 %	2,0 %	0,5 %	22
Kostragruppe 8	13	2,3 %	4,8 %	0,6 %	4
Kostragruppe 9	27	1,5 %	0,8 %	-1,3 %	10
Kostragruppe 10	13	1,9 %	1,2 %	1,4 %	10
Kostragruppe 11	10	0,8 %	2,5 %	0,6 %	9
Kostragruppe 12	11	3,1 %	2,8 %	1,8 %	10
Kostragruppe 13					
Kostragruppe 14	25	3,3 %	3,6 %	3,3 %	8
Kostragruppe 15	36	5,5 %	4,6 %	1,3 %	15
Kostragruppe 16	8	3,8 %	7,9 %	1,0 %	5
Kostragruppe 17	8	12,9 %	15,1 %	17,5 %	2
Sum (eks Oslo)	355				163

Brutto lånegjeld fordelt etter innbyggertall

	År 2022		År 2023			% -endr 22 til 23
	Andel	1000 kr	Andel	1000 kr	Kr per innb	
Kommuner 0 - 3000 innb	3,3 %	10 805 749	3,3 %	11 639 757	150 595	7,7 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	2,2 %	7 405 227	2,2 %	7 729 027	132 840	4,4 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	8,8 %	29 112 522	8,7 %	30 667 826	121 110	5,3 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	12,1 %	40 045 143	12,1 %	42 471 894	126 929	6,1 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	25,6 %	84 475 859	25,8 %	90 942 915	118 612	7,7 %
Kommuner over 50000 innb	48,0 %	158 455 178	47,9 %	168 945 564	94 972	6,6 %
Alle	100,0 %	330 299 678	100,0 %	352 396 983	107 802	6,7 %

Netto lånegjeld som andel av driftsinntekter

Korrigerte frie inntekter	År 2022		År 2023		Endring 2022 til 2023
	Alle kommuner	Utvalget utenom Oslo	Utvalget utenom Oslo	Oslo	
Kommuner 0 - 3000 innb	76,3 %		76,6 %	76,8 %	5,9 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	83,8 %		88,5 %	84,1 %	3,8 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	91,8 %		92,2 %	90,9 %	4,8 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	98,6 %		95,1 %	95,2 %	5,7 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	87,4 %		86,4 %	87,5 %	7,1 %
Kommuner over 50000 innb	74,7 %		72,7 %	73,9 %	6,2 %
I alt	83,9 %		80,4 %	81,1 %	6,2 %

Netto lånegjeld fordelt etter landsdel

	Andel	Utvalget		
		1000 kr	Kr per innb	Endr 22 til 23
Østlandet	47,0 %	125 182 595	80 859	6,8 %
Agder/Rogaland	14,1 %	37 450 816	67 319	5,2 %
Vestland/Møre og Romsdal	18,1 %	48 322 657	77 021	6,7 %
Trøndelag	12,2 %	32 475 325	91 751	5,1 %
N-Norge	8,7 %	23 106 655	126 185	4,7 %
Alle	100,0 %	266 538 048	81 536	6,2 %

Disposisjonsfond som andel av driftsinntekter etter landsdel

	År 2022		År 2023
	Alle kommuner	Utvalget utenom Oslo	Utvalget utenom Oslo
Østlandet	14,8 %	14,7 %	13,9 %
Agder/Rogaland	15,0 %	13,7 %	12,8 %
Vestland/Møre og Romsdal	12,2 %	12,1 %	11,6 %
Trøndelag	14,8 %	14,9 %	13,7 %
Nord-Norge	10,8 %	10,1 %	7,7 %
I alt	13,9 %	13,8 %	12,8 %

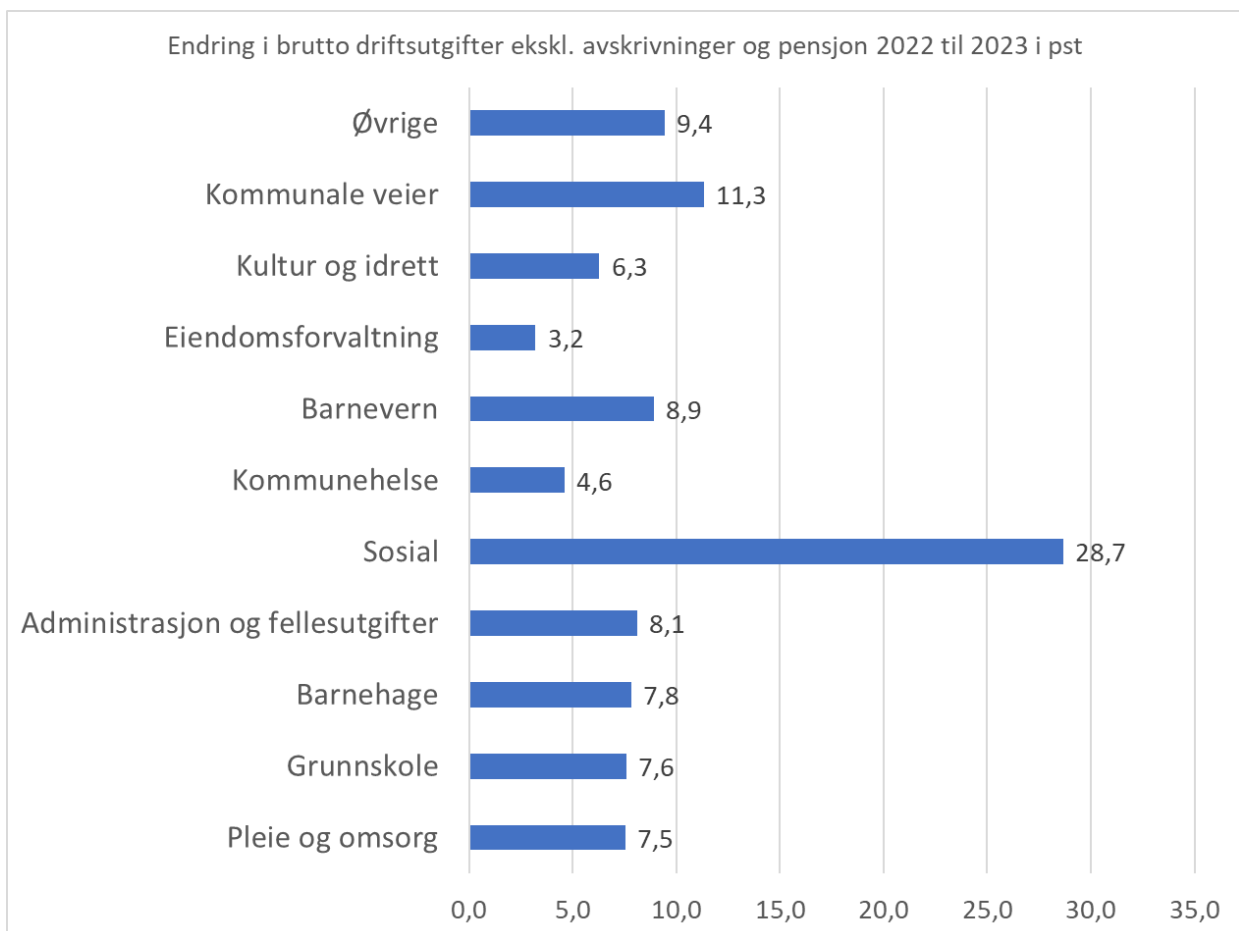
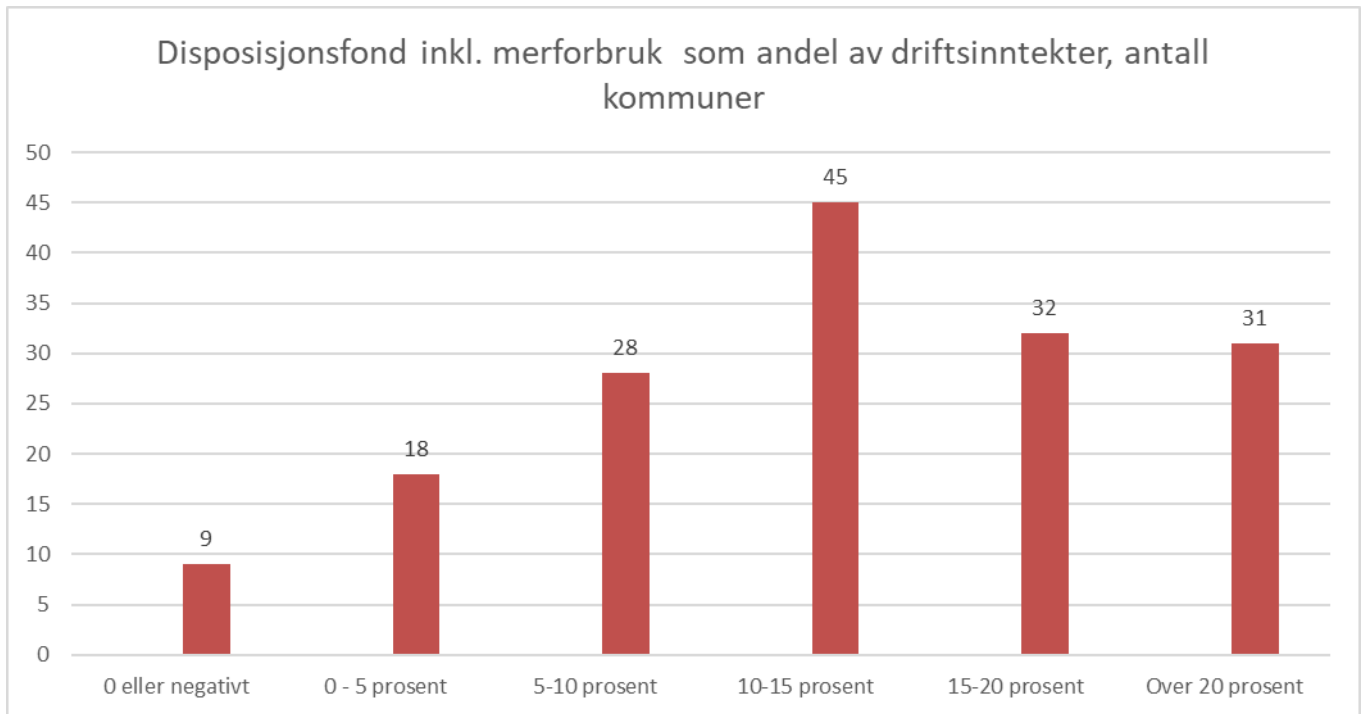
Disposisjonsfond som andel av driftsinntekter etter kommunestørrelse

	År 2022		År 2023
	Alle kommuner	Utvalget	Utvalget utenom Oslo
Kommuner 0 - 3000 innb	18,5 %	21,6 %	20,0 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	17,8 %	13,2 %	13,1 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	12,2 %	12,1 %	11,2 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	12,5 %	11,4 %	10,5 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	12,7 %	12,1 %	11,1 %
Kommuner over 50000 innb	14,4 %	14,7 %	13,8 %
I alt	13,9 %	13,8 %	12,8 %

Disposisjonsfond som andel av driftsinntekter

Kommuner fordelt etter utgiftskorrigerede frie inntekter inkl. eiendomsskatt og konsesjonskraftinntekter 2022

Korrigerede frie inntekter	År 2022		År 2023
	Alle kommuner utenom Oslo	Utvalget utenom Oslo	Utvalget utenom Oslo
93,7 eller lavere	14,1 %	14,3 %	12,7 %
93,7 - 95,35	13,9 %	13,0 %	12,2 %
95,36 - 97,00	10,6 %	10,1 %	9,3 %
97,01 - 99,10	12,8 %	12,2 %	12,4 %
99,11 - 101,00	12,2 %	13,6 %	12,3 %
Over 101,00	18,2 %	19,6 %	18,5 %
I alt	13,9 %	13,8 %	12,8 %

	Antall	Andel med svar	Innbyggere med svar
Kommuner 0 - 3000 innb	47	36 %	34 %
Kommuner 3000 - 5000 innb	15	34 %	33 %
Kommuner 5000 - 10000 innb	35	51 %	52 %
Kommuner 10000 - 20000 innb	24	50 %	50 %
Kommuner 20000 - 50000 innb	25	56 %	58 %
Kommuner over 50000 innb utenom Oslo	17	89 %	93 %
Alle	163	46 %	68 %

	Antall	Andel med svar	Innbyggere med svar
Østlandet	64	53 %	74 %
Agder/Rogaland	23	48 %	68 %
Vestland/Møre og Romsdal	30	43 %	68 %
Trøndelag	19	50 %	74 %
Nord-Norge	27	34 %	38 %
Alle	163	46 %	68 %

Korrigerte frie inntekt er inkl. eiendomsskatt og kraftinntekter	Antall	Andel med svar	Innbyggere med svar
94,0 eller lavere	25	60 %	75 %
94,0 - 95,70	19	56 %	56 %
95,71 - 97,10	21	58 %	71 %
97,11-99,40	16	44 %	78 %
99,41 - 102,00	13	48 %	79 %
Over 102,00	69	38 %	49 %
Alle	163	46 %	68 %